

STRATEGISCH BERAAD KUNSTONDERWIJS

Aan

Voorzitter en leden van de Vaste Commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Tweede Kamer der Staten-Generaal

t.a.v. de griffier drs. E. de Kler
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Onderwerp: handreiking lerarentekort primair onderwijs

Utrecht, 16 november 2018

Geachte voorzitter en leden,

Op 8 november stuurde Arie Slob, de minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media, de *Handreiking lerarentekort primair onderwijs* naar alle schoolleiders en besturen van basisscholen. De handreiking is bedoeld als hulpmiddel om het lerarentekort te voorkomen dan wel op te lossen. In de handreiking staan, volgens Slob, oplossingen die binnen de wet mogelijk zijn.

De wet (WPO) gaat uit van 58 kerndoelen, die alle gerealiseerd moeten zijn als een leerling de basisschool verlaat. Gezamenlijk en in samenhang realiseren deze kerndoelen drie belangrijke onderwijsfuncties: bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling van kinderen, zorgdragen voor overdracht van maatschappelijke en culturele verworvenheden en toerusten voor participatie in de samenleving. De belangrijkste dingen die kinderen moeten leren om actief deel te nemen aan de samenleving zijn zo in deze kerndoelen vastgelegd. Per leergebied zijn - na een richtinggevende preambule - een aantal van deze kerndoelen geformuleerd die in ieder geval in dat leergebied nagestreefd moeten worden. Een van deze leergebieden is Kunstzinnige oriëntatie, met daarin opgenomen de kunstvakken.

De wet maakt nergens onderscheid in een kerncurriculum en een zogenaamd 'rest-curriculum'. Uw Kamer doet dit ook niet en wenst bovendien aandacht voor cultuuronderwijs, omdat dit naar uw mening onvoldoende geborgd is in het huidige curriculum (AO, 20 april 2017). De minister onderscheidt die verschillen nu blijkbaar wel. Op persoonlijke titel, zo lijkt het, noemt hij in dit 'rest-curriculum' leergebieden die er blijkbaar minder toe doen, zoals kunstvakken en zaakvakken.

Dit, terwijl zijn ministerie al decennia lang inzet op kwaliteitsverhoging van het cultuuronderwijs in diezelfde basisschool. En ook de onderwijsinspectie, die deze suggesties van de minister ondersteunt, onderstreept voortdurend de grote waarde van cultuuronderwijs voor de ontwikkeling van kinderen. Recent peilingsonderzoek Kunstzinnige oriëntatie (2017) van de onderwijsinspectie vraagt met nadruk aandacht 'voor dit belangrijke onderdeel van het curriculum'. Tegelijk wenst de onderwijsinspectie de inhoud, kwaliteit en het niveau van dit onderwijs te bevorderen.

De wetgever stelt ingevolgde bevoegdheidseisen dat het onderwijs in elke basisschool verzorgd wordt door bevoegd personeel, zijnde bevoegde leerkrachten en vakleerkrachten. De laatsten worden opgeleid in docentenopleidingen binnen het hoger onderwijs en het kunstvakonderwijs;

STRATEGISCH BERAAD KUNSTONDERWIJS

met in het kunstvakonderwijs opleidingen, die naast volwaardig kunstonderwijs vier jaar lang werken aan specifieke kunsttheoretische, pedagogische en vakdidactische beroepscompetenties. Een en ander vastgelegd in door het werkveld gevalideerde competenties waaraan deze beroepsgroep moet voldoen om bevoegd en bekwaam in het onderwijs te mogen functioneren.

Vervreemdend, beangstigend en devaluerend tegelijk wordt het dan als een onderwijsminister, die nota bene zelf als bevoegd geschiedenisleraar werkzaam was, schoolbesturen suggereert deze eisen gewoon te negeren en deze vakken door onbevoegden te laten geven, mits ze tenminste over een VOG beschikken. De enige wettelijke eis die aan hen gesteld wordt!

Gezien de financiële situatie van de basisscholen en het beroep dat maatschappelijk voortdurend op hen wordt gedaan moesten veel basisscholen hun vakleerkrachten de afgelopen periode wegbezuinigen. Aanvullend moet in de handreiking dan ook juist geadviseerd worden dat het primair onderwijs opnieuw bevoegde en bekwame vakleerkrachten aantrekt en dat de minister de extra gelden om de werkdruk van groepsleerkrachten weg te nemen, hiervoor inzet. Zo wordt binnen wettelijke kaders een oplossing voorgesteld die ook kwalitatief een impuls aan het onderwijs in de kunstvakken geeft.

Het voorstel van de minister om buiten alle adviezen (zoals recent van Rinnooy Kan), bevoegdheidsregelingen en wettelijke kaders onbevoegden in de school aan te stellen is slecht omdat het de noodzakelijke kwaliteit niet garandeert en de beroepsgroep leraren niet versterkt. Bovendien werkt het averechts. Het doet immers een extra beroep op de werkdruk van de groepsleerkracht, omdat onbevoegden niet zonder de bevoegde leerkracht voor de klas mogen staan.

Wij vragen u dan ook de minister ter verantwoording te roepen over deze wettelijk onjuiste, ethisch verwerpelijke, vak-devaluerende en niets oplossende, onwenselijke onderdelen van zijn handreiking.

Aanvullend zijn wij graag bereid ons advies toe te lichten en met u te komen bespreken.

Met vriendelijke groet,
Namens de hier genoemde organisaties,

Piet Hagnaars
Voorzitter Strategisch Beraad Kunstonderwijs

Anne Bos
Voorzitter
Vereniging Onderwijs Kunst en Cultuur (VONKC)

Jan van Gemert
Beroepsvereniging voor docenten theater en drama (BDD)

STRATEGISCH BERAAD KUNSTONDERWIJS

Marie-Therese van de Kamp
Vereniging van Nederlandse Kunsthistorici - educatie (VNK-e)

Ronald Kox
Hoofd Cultuureducatie LKCA

Reyer Ploeg
Voorzitter
Vereniging Leraren Schoolmuziek (VLS)

Herma Tuunter
Voorzitter KVDO (Kunstvak Docentenoverleg kunstvakdocentenopleidingen beeldend, dans, theater en muziek) van de Vereniging van Hogescholen

cc: in afschrift aan Arie Slob, minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media